Turxan G�nc�vi

Müəllif: Vüqar Həsənbəyli
28.03.2012 22:11

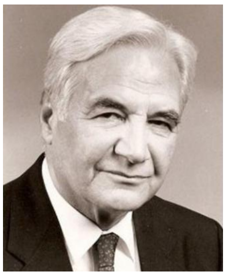

Türkoloq alim, filologiya elmləri doktoru, professor Turxan Zeynal oğlu Məhəmmədzadə Gəncəvi 1925-ci ilin mart ayının 21-də Şimali Azərbaycandan köçmüş emiqrantların ailəsində, Cənubi Azərbaycanın Təbriz şəhərində anadan olmuşdur. Əslən Gəncədən olan atası Zeynal kişi və Naxçıvandan olan anası London şəhərində tanış olaraq, ailə həyatı qurmuşlar.

Turxan Gəncəvi ilk təhsilini Təbrizdə, ali təhsilini isə İstanbul Universitetinin ədəbiyyat fakültəsində almışdır.

Turxan Gəncəvi əmək fəaliyyətinə Neapol Universitetinin şərqşünaslıq fakültəsində başlamışdır. Sonra Frankfurt na Mayne və Hamburq Universitetlərinin şərqşünaslıq universitetlərində də çalışmışdır.

Turxan Gəncəvi 1959-cu ildən London Universitetində tələbələrə türk xalqlarının ədəbiyyatı və "Dədə Qorqud" dastanı haqqında mühazirələr oxumuşdur. Daha sonra Turxan Gəncəvi Kembric Universitetinə dəvət alır və 1984-cü ildə onun üçün məxsusi olaraq fars və türk ədəbiyyatı kafedrası açılır. Turxan Gəncəvi Şah İsmayıl Xətai, Mirzə Fətəli Axundzadə, Cəlil Məmmədquluzadə, Hüseyn Cavid, Mikayıl Müşfiq, Qara Qarayev, Fikrət Əmirov, Maestro Niyazi, Rəşid Behbudov və başqa şəxsiyyətlər haqqında ədəbiyyatşünaslıq məqalələrinin müəllifidir.

Turxan Gəncəvi 1985-ci ildə Üzeyir bəy Hacıbəylinin 100 illiyində və 1987-ci ildə Mirzə Fətəli

Axundzadənin 175 illiyi ilə bağlı Azərbaycanda, Bakıda olmuşdur.

Turxan Gəncəvi böyük Azərbaycanın şairi Şah İsmayıl Xətai haqqında monoqrafiya yazarkən Britaniya muzeyində saxlanılan əlyazmalardan istifadə etmişdir.

Turxan Zeynal oğlu Məhəmmədzadə Gəncəvi 2005-ci ilin aprel ayında Londonda vəfat etmişdir.